

Negativne osobine i mahane kojih se musliman treba čuvati (Medina)

Hatib: Salah ibn Muhammed el-Budejr

17. džumadel-ula 1442. po Hidžri / 1. januar 2021.

Hvala Allahu, Uzvišenom, Velikom, Zaštitniku, Svemoćnom, Koji je zabranio podsmjehivanje, podrugivanje, nalaženje mahana i nazivanje ružnim nadimcima. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji druga nema, i Koji je visoko iznad toga da ima Sebi sličnog i ravnog, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, onaj koji ukazuje na Pravi put, prenosi radosne vijesti i svjetiljka koja blista, neka su na njega Allahova milost, blagoslov i mir, i na njegovu porodicu i ashabe, do Sudnjeg dana.

O muslimani, bojte se Allaha čuvanjem ruku, jezika i tijela od grijeha i nepokornosti Allahu. “O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijeha vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

O muslimani, pametni i pronicljivi ljudi čuvaju se, koliko god je moguće, od negativnih osobina i mahana, i čuvaju svoju čast od “otrovnih strelica”, slijedenjem puta dobrote i lijepog ponašanja, i izbjegavanjem svega što bi moglo narušiti njihov ugled. Vjernik ne pristaje da bude meta sumnji i nagađanja, niti cilj nečijeg ogovaranja, niti predmet priče zlobnih jezika, niti “plodna oranica” kleveticima i lažljivcima, nego u korijenu sasijeca puteve sumnjama koje se ne mogu kontrolirati, mislima koje se ne mogu odbaciti, i čini ono što će sačuvati njegovu nedužnost u očima i srcima ljudi. Safija, radijallahu anha, majka pravovjernih, posjetila je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dok je boravio u itikafu u džamiji, u zadnjoj trećini ramazana. Razgovarali su neko vrijeme, a zatim je ona ustala i krenula prema vratima džamije

koja su vodila u sobu Ummu Seleme. U tom trenutku pored džamije su naišla dvojica ensarija, pa im je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Polahko, ovo je Safijja, kćerka Huzejjova.” Iznenadeni ovim Poslanikovim riječima, oni su kazali: “Subhanallah, Allahov Poslaniče!”, kao da im je bilo teško zbog toga da su mogli nešto loše pomisliti o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: “Šejtan kola čovjekovim tijelom, kao što kola krv, i ja sam se pobojavao da u vaša srca ne ubaci zlu pomisao.” (Muttefekun alejhi) Davno je rečeno: Ko da povoda ljudima da ga kude, oni će ga kudirati i s razlogom i bez razloga. Ko ne obuzda strast svoje duše, njeno sljepilo će se povećati i njene tajne će se razotkriti. Pametan čovjek bježi od uvreda i pokude, i suzdržava se od svega što može biti uzrokom prezira i mržnje. O muslimani, ljudi imaju “britke” jezike za tuđe sramote, i čežnjive duše za istraživanjem mahana. Skloni su širenju mahana više nego širenju vrlina. Među njima više kruže negativnosti nego što kruže pozitivnosti. Na sijelima su najglasniji oni koji ogovaraju i govore o tuđim mahanama, osim onih kojima se Allah smiluje, a takvih je zaista malo. Bekr ibn Abdullah rekao je: “Kada vidite čovjeka kako opušteno govori o tuđim, a zaboravlja svoje mahane, znajte da je obmanjen.” Muhammed ibn Sirin rekao je: “Rečeno nam je da najviše grijeha imaju ljudi koji najveći dio svog vremena provode u spominjanju grijeha drugih ljudi.” Neki dobri ljudi kazali su: “Sreli smo ljude iz dobrih generacija (selefus-salih), koji nisu smatrali da je suštinski ibadet u postu i namazu, nego u čuvanju časti drugih ljudi.” Rebiu ibn Husejmu rečeno je: “Nismo čuli da ikoga kudiš?”, a on je kazao: “Nisam zadovoljan svojom dušom, tako da nemam vremena za druge.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Neko od vas vidi trn u oku svoga brata, a ne vidi stablo u svom oku.” (Ibn Hibban) Ibn Esir je rekao: “Ovo je primjer za čovjeka koji vidi male nedostatke kod drugih i proziva ih zbog njih, a sam ima nedostatke koji su u poređenju s tim nedostacima kao stablo u odnosu na trn.”

O čovječe, pozabavi se svojim mahanama, jer onaj koga tuđe mahane zabave od vlastitih, njegovo srce će oslijepiti, njegovo tijelo će se umoriti, njegova briga povećati

i teško će se riješiti svojih mahana. Najslabiji čovjek je onaj koji ljude kudi zbog onoga što je pri njima, a slabiji od njega je onaj ko kudi ljude zbog onoga što je pri njemu. Ko bude ljudima tražio mahane, i oni će njemu tražiti mahane, a ko bude kudio ljude, i oni će njega kuditi. Abdullah ibn Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, popeo se na minber i povišenim tonom kazao: ‘O skupino onih koji su povjerovali svojim jezicima, a iman još nije ušao u njihova srca, ne uznemiravajte muslimane, ne vrijeđajte ih i ne pratite njihove sramote, jer onaj ko bude pratio sramote svoga brata, Allah će pratiti njegove sramote, a čije sramote Allah bude pratio, osramotit će ga na njegovom kućnom pragu.’” (Tirmizi)

O muslimani, loše mišljenje o muslimanima, koji su poznati po svojoj pravednosti, povjerljivosti i čestitosti, jasan je grijeh. Uzvišeni kaže: “Zaista su neke sumnje grijeh.” (El-Hudžurat, 12)

Ne upuštajte se u sumnjičenja, razlikujte opravdanu i neopravdanu sumnju po jasnim znakovima, bojte se Allaha i budite oprezni. Rečeno je: “Onaj koji sumnja kriv je čak i kada je u pravu.” Nemojte živjeti u začaranom krugu mašte, sumnjičenja, sumnje i zlih misli, i nemojte povređivati porodicu, rođake i druge ljude. Nepravedan i sumnjičav je onaj ko kudi one koji nemaju mahanu, i ko ponižava onoga ko je poznat po lijepom ponašanju i visokim moralnim svojstvima. Moguće je da pokuda i ukor čestite osobe bude prihvaćena kod ljudi, i da se nedostatak i negativna osobina pripiše onome ko je ne posjeduje, i moguće je da se strelice klevete usmjere prema nevinim ljudima. Prenosilac klevete je saučesnik u nepravdi, a onaj ko optuži nevinog čovjeka saučesnik je u kleveti. Esma bint Jezid el-Ensari, radijallahu anha, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Hoćete li da vas obavijestim ko su najbolji među vama?” Prisutni su rekli: “Hoćemo.” “To su oni koji kada ih ljudi vide, spomenu Allaha”, rekao je Poslanik, a zatim ih je upitao: “Hoćete li da vas obavijestim ko su najgori među vama?” Prisutni su rekli: “Hoćemo.” Poslanik reče: “Najgori su oni koji šire smutnju među voljenima, prenose tuđe riječi s ciljem zavade i koji žele zlo čestitim ljudima.” (Ahmed)

Onaj kod koga prevlada neznanje i zlo, i čija prsa se ispune zlobom, neprijateljstvom, srdžbom, zavišću i pohlepa za dunjalukom, spreman je oklevetati, učiniti nepravdu i napasti na ljudsku čast na osnovu sumnji i pretpostavki i optužiti nekoga za izdaju. Kada se između njega i nekog drugog desi rasprava, sudski spor, tužba ili potraživanje duga, sklon je verbalnim uvredama, neutemeljenim optužbama i svakom obliku omalovažavanja. Jedan pjesnik imao je parnicu s nekim čovjekom oko bunara, pa mu je on rekao: “Ti si lopov, sin lopova.” Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Jedan od najvećih grijeha je napad na čast muslimana, bez ikakve njegove krivice, a od velikih grijeha su dvije uvrede za jednu uvredu (tj. npr. da nekog opsuješ jednom a on tebe dva puta).” (Ebu Davud, daif)

Usama ibn Šerik, radijallahu anhu, rekao je: “Bio sam s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, na hadžu, pa su mu dolazili ljudi i govorili: ‘Allahov Poslaniče, obavio sam sa’j prije tavafa, obavio sam to i to prije toga, a to i to poslije’, a on im je odgovarao: ‘Nema grijeha, nema grijeha nikome ko to uradi, osim čovjeku koji bespravno napadne na čast muslimana, njemu je to grijeh i propast.’” (Ebu Davud, sahih)

Ko ne zna cijeniti zasluge zaslužnih, niti poziciju uglednih, niti čast drugih ljudi, istinski je mrzitelj, zavidnik, onaj koji je zadivljen sobom, a slijep za vrline drugih. Mali je onaj ko omalovažava druge, prezren je onaj ko prezire druge, slijep je onaj ko vidi samo svoja prava i svoje dobro, a ne vidi prava i dobro drugih.

Bojte se Allaha, o muslimani, i liječite bolesti srca, i čuvajte se šejtanskog došaptavanja, i ne prepuštajte se sumnjama i lošim mislima, i nemojte se baviti tuđim mahanma, i ne dozvolite zavisti da se poigrava s vama i budite od onih koji slušaju istinu i pokoravaju joj se.

O muslimani! Allah, džellešanuhu, pokudio je u Svojoj Knjizi klevetnika, podrugljivca, koji ružno govori o svom bratu muslimanu u njegovom odsustvu, i podruguje mu se kada ga sretne: “Teško svakom klevetniku podrugljivcu.” (El-Humeze, 1) Humeze je onaj koji ogovara i kleveće u lice, a lumeze je onaj koji

ogovara iza leđa. Katada i Mudžahid rekli su: “Humeze je onaj koji kleveće ljude, a lumeze je onaj koji vrijeđa njihovo porijeklo.” Rekao je Ibn Zejd: “Humeze je onaj koji fizički uznemirava ljude, a lumeze je onaj ko ih uznemirava verbalno.”

O muslimani, jedna od prezrenih osobina jeste uhođenje drugih ljudi i širenje povjerenih tajni i privatnih razgovora. Pametan je onaj ko između sebe i tajni postavi zastor. Rekao je Hakim: “Srca slobodnih ljudi su grobovi tajni.” Rečeno je: “Povjerenje prema svakom čovjeku prije ‘ispita’ je ludost.” I rečeno je: “Ne povjeravaj svoju tajnu onome ko traga za njom, jer tragač za tajnama prenosi tajne.” Huzejfa, radijallahu anhu, rekao je da je čuo Vjerovjesnika, sallallahu alejhu ve sellem, da kaže: “U Džennet neće ući onaj koji prenosi tuđe riječi.” (Muttefekun alejhi) Ibn Hazm je rekao: “Nema gorih ljudi od onih koji prenose tuđe riječi.” Prenošnje tuđih riječi ukazuje na pokvarenost srca. Onaj ko to čini nužno se koristi lažima, štaviše prenošenje tuđih riječi jedna je od ogranaka i vrsta laži. Svaki nemmam – prenosilac tuđih riječi je lažov. Čuvajte se ovih loših osobina i zala, koja uništavaju dobra djela, uzrokuju neprijateljstvo, potpiruju rasprave i iz temelja ruše porodice i domove.

Zatim, znajte da vam je Allah naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Vjerovjesnika, pa je rekao u mudroj Objavi: “Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Allah podario blagoslov meni i vama u časnom Kur’anu, i okoristio mene i vas njegovim ajetima i mudrom opomenom. Rekoh ovo i od Allaha Uzvišenog tražim oprost za sebe, vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i milostiv je.

